

בית המשפט העליון: אין להתיר לחברת ביטוח מקצה שיפורים במסגרת כתב ההגנה

בית המשפט קובע כי אין להעלות בכתב ההגנה טענות המתייחסות להקלת סיכון שלא עלו במסגרת מכתב הדחייה

במפורש בתנאים מוקדמים, בהם תנאי ההשגחה – אותו נדרשים המבקשים להוכיח לשם ביסוס זכאותם לתגמולי ביטוח. על החלטה זו הגישו בעלי הצימר בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון. במוקד הערעור עומדת הנחיית המפקח, המחייבת למסור למבוטח, בעת דחיית תביעתו לקבלת תגמולי ביטוח, מסמך כתוב המפרט "את כל נימוקי הדחייה לתביעתו בהודמנות הראשונה". שאם לא כן, תיחסם דרכו של המבטח להעלות נימוקים נוספים לדחייה בשלב מאוחר יותר. בהחלטתו מצייין בית המשפט כי כבר בפסיקה מוקדמת הכיר במעמדה המחייב של הנחיית המפקח על הביטוח, הנתונה למפקח מתוקף החוק. ההנחיה האמורה נועדה להגשים את חובת תום הלב המושתת על מבטחים בקיום חוזה ביטוח, לאזן במידת מה את פערי המידע והכוחות בין הצדדים לחוזה, וכן לאפשר למבוטחים לכלכל את צעדיהם המשפטיים באופן מושכל.

בית המשפט דן במסגרת הערעור בשני נושאים עיקריים: נעילת הברכה וההשגחה על המתרחצים. בדבריו ביחס לנעילת הברכה ציין בית המשפט כי די היה באזכור של בריחי השערים המובילים אל בריכת השחייה כדי לאפשר לבעלי הצימר להבין את קו ההגנה של המבטח ולכלכל את צעדיהם המשפטיים בהתאם. לאחר דיון בית המשפט קובע כי המבטח עמדה ב"מבחן המהותי" שנקבע בפסיקה ביחס להיקפה של חובת ההנמקה, ולכן דין הערעור בעניין זה להידחות.

לעניין ההשגחה קבע בית המשפט כי חברת הביטוח מנועה מלהעלות במסגרת כתב ההגנה טענות בדבר הפרתו לכאורה. בית המשפט קבע כי הסעיף מתייחס להקלת הסיכון אשר נטלה על עצמה המבטח במסגרת הפוליסה, ולא לכיסוי הביטוחי מלכתחילה. זאת, חרף הגדרתו של תנאי זה על ידי המבטח כ"תנאי מוקדם".

"הלכה למעשה, המבטח מכירה במפורש בכך שהפרתו של תנאי ההשגחה אינה מביאה לכדי ביטול אוטומטי של הכיסוי הביטוחי", מצייין בית המשפט. "המבטח נדרשה, אפוא, להעלות את טענותיה בדבר הפרתו של תנאי ההשגחה במסגרת מכתב הדחייה, ומשלא עשתה כן, אין להתיר לה לבצע 'מקצה שיפורים' ולהעלות טענות אלה בכתב ההגנה". בהחלטתו בית המשפט מחזק את הלכת סלוצקי וקובע כי הימנעותו של מבטח מלנקוט באמצעים להקלה מהותית בסיכון המבטח, לא תוביל לביטול אוטומטי של הכיסוי הביטוחי, כי אם לחבות יחסית גרידא, וזאת למעט מקרים בהם הוכחה כוונת מרמה מצד המבוטח, או כאשר מבטח סביר לא היה מתקשר בחוזה ביטוחי מעין זה, אף בדמי ביטוח מרובים יותר, אם היה יודע על אי הקלת הסיכון.

בית המשפט קבע כי הערעור התקבל בחלקו וכי המבטח תישא בהוצאות המבקשים בגובה 3,000 שקלים.

* רעא 629/20 - רויטל פרץ נ' ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית. ההחלטה ניתנה ב-6 במאי 2020.

** הכותב הינו שותף במשרד עורכי הדין שמואלי שמשון RGS

משפט מפתח

עו"ד רונן שמשון

מבטח נדרשת להעלות את טענותיה בדבר הפרתו של תנאי המתייחס להקלת הסיכון במסגרת מכתב הדחייה, ומשלא עשתה כן, אין להתיר לה לבצע מקצה שיפורים ולהעלות טענות אלה בכתב ההגנה. החלטה זו ניתנה על ידי שופטת בית המשפט העליון **יעל וילנר** במסגרת ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב, במסגרתה נדחתה באופן חלקי בקשה למחיקת סעיפים מכתב ההגנה של חברת ביטוח חקלאי וסוכן ביטוח.

רקע ההליך הוא מקרה טביעה של ילד בבריכת שחיה בצימר. הילד הובהל לאחר האירוע לבית החולים אולם למרבה הצער הלך למחרת לעולמו. בעת האירוע היו בעלי הצימר מבוטחים בפוליסה הכוללת החזקת בריכה בחברת ביטוח חקלאי. בעלי הצימר פנו למבטח בבקשה לקבלת את תגמולי ביטוח על-פי הפוליסה, אולם המבטח דחתה את הבקשה. במכתב הדחייה טענה המבטח כי המבוטחים לא עמדו בתנאי מוקדם הרשום בפוליסה. במקביל, עזבון המנוח, אמו ובן זוגה, הגישו תביעה נזיקת נגד בעלי הצימר ונגד המבטח. בעלי הצימר שלחו הודעה לצד שלישי, בין היתר, לחברת הביטוח ולסוכן הביטוח.

בכתב הגנתה טענה המבטח כי בריכת השחייה לא גודרה כיאות וכי השערים לחצר הברכה לא עמדו בתנאים שנדרשו. כמו כן נטען כי הופר תנאי מוקדם לכיסוי הביטוחי לפיו: "הכניסה לחצר תהיה סגורה ונעולה באופן שיימנע כניסת אנשים ללא רשות". עוד נטען בכתב להפרת תנאי מוקדם נוסף לפיו: "רצח של קטינים תבצע אך ורק בעת המצאות אדם בוגר השוחה היטב ומשגיח על הקטינים".

בעקבות הגשת כתב ההגנה הגישו בעלי הצימר בקשה לבית המשפט המחוזי למחיקת סעיפים. לטענתם, מכתב הדחייה ששלחה המבטח באמצעות סוכן הביטוח כלל נימוק אחד בלבד לדחיית בקשתם לכיסוי ביטוחי: "הכניסה לחצר תהיה סגורה ונעולה באופן שיימנע כניסת אנשים ללא רשות". לטענת בעלי הצימר, רק בכתב ההגנה העלתה המבטח לראשונה את טענותיה ביחס לגידור בריכת השחייה, לנעילת הברכה, לדרכי הגישה והכניסה אליה וכן לעניין ההשגחה.

בתגובתה המבטח לא חלקה על כך שמכתב הדחייה אינו מתייחס לתנאי ההשגחה, אולם טענה כי מדובר בתנאי אשר היה ידוע לבעלי הצימר ואשר הפרתו מחריגה את הכיסוי הביטוחי מכוח הפוליסה. לדברי המבטח, הטענות על תנאי ההשגחה באות בגדר אחד החריגים להנחיית המפקח על הביטוח, לפיו יש לאפשר למבטח להעלות בכתב ההגנה טענות אשר לא נטענו במכתב הדחייה, אם מחיקתן עלולה להוביל להרחבת הפוליסה על סיכונים אשר אינם מבוטחים.

בית המשפט המחוזי דחה את עיקר טענות בעלי הצימר וקבע כי תנאי ההשגחה אמנם לא הוזכר במכתב הדחייה, אך תחולת הפוליסה הותנתה